

APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: Kž-16/05

Brčko, 22.03.2005. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija: Josipe Lucić, kao predsjednika vijeća, Zijada Kadrića i Dragane Tešić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Tanje Šakić, kao zapisničara, u krivičnom predmetu optuženog D. R. sina R. iz B., zbog krivičnog djela prevara iz člana 288 stav 1 Krivičnog zakona Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbi branioca optuženog M. Z., advokata iz B., izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj Kp-118/04 od 29.11.2004. godine, na javnoj sjednici vijeća održanoj 22.03.2005. godine u prisutnosti zamjenika javnog tužioca Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine Ilje Klaić i branioca optuženog - advokata M. Z., a u odsutnosti uredno obavještenog optuženog D. R., donio je i javno objavio

P R E S U D U

Odbija se kao neosnovana žalba branioca optuženog D. R., advokata M. Z. iz B. i presuda Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj Kp-118/04 od 29.11.2004. godine potvrđuje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Osnovni sud) broj Kp-118/04 od 29.11.2004. godine, optuženi D. R. oglašen je krivim da je radnjama opisanim u izreci navedene presude počinio krivično djelo prevare iz člana 288 stav 1 Krivičnog zakona Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZ-a BD BiH) za koje ga je prvostepeni sud, uz primjenu pomenutog zakonskog propisa te članova 43 i 49 KZ-a BD BiH, osudio na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) mjeseca.

Na osnovu člana 188 stav 1 Zakona o krivičnom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZKP-a BD BiH) optuženi je obavezan da plati paušal za rad suda u iznosu od 100,00 KM, u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude, a pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Na osnovu člana 198 stav 3 ZKP-a BD BiH optuženi je obavezan da isplati na ime imovinskopravnog zahtjeva (oštetnog zahtjeva) R. M. i M. M. iznos od 24.500,00 KM, u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude a pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Protiv navedene presude žalbu je u zakonskom roku izjavio branilac optuženog D. R., advokat M. Z. Žali se zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297 stav 1 tačka j) ZKP-a BD BiH; pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja; povrede krivičnog zakona iz člana 298 ZKP-a BD BiH; i odluke o krivičnopravnoj sankciji i imovinskopravnom zahtjevu.

Prigovarajući da je prvostepeni sud pobijanom presudom učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297 stav 1 tačka j) ZKP-a BD BiH, branilac optuženog navodi da je izreka pobijane presude nerazumljiva i da ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama. Objasnjavajući takvu tvrdnju ističe da prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude uopšte ne analizira niti obrazlaže po kom osnovu je izveo zaključak da je optuženi R. postupao u namjeri da sebi pribavi protivpravnu imovinsku korist, nego samo paušalno navodi da je optuženi oštećenim M. prezentirao činjenicu da je stan isključivo njegovo vlasništvo. Zbog toga je pobijana presuda i nerazumljiva te nema razloge o odlučnim činjenicama. Nijednim relevantnim, pouzdanim i jasnim dokazom nije utvrđeno da je kod optuženog postojao direktan umišljaj pri izvršenju predmetnog krivičnog djela. U radnjama optuženog nema nikakvih protivpravnih radnji koje moraju postojati kao obilježje krivičnog djela za koje je pobijanom presudom oglašen krivim. U toku postupka provedeno je mnogo dokaza koji govore suprotno, tj. koji govore da umišljaja nije bilo. Branilac navodi da je postojao testament kojim je ujak optuženog M. G. ostavio predmetni stan optuženom R., a osim toga postojalo je rješenje o nasljeđivanju tog stana od strane optuženog R. Sud zanemaruje činjenicu da je optuženi R. neuka stranka i da se upravo zbog toga obratio za pravnu pomoć advokatu D. M. pitajući ga može li prodati predmetni stan, pa mu je advokat M. jasno i nesumnjivo potvrdio da isti može prodati. Tek onda je optuženi zaključio kupoprodajni ugovor sa M.

Rješenje o određivanju privremene mjere donijeto od Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH 16.10.2001. godine, dostavljeno je optuženom R. tek 22.01.2002. godine (dakle, skoro 3 mjeseca nakon donošenja tog rješenja) a istog dana dostavljena mu je i presuda istog suda broj P-58/01-I-4 od 17.10.2001. godine. Iz spisa je vidljivo da je kupoprodajni ugovor predmetnog stana, optuženi R. sa M. zaključio 30.10.2001. godine, dakle, prije nego što je uopšte saznao za određivanje privremene mjere i za pomenutu presudu. Iz spisa je takođe vidljivo da su advokatu D. M., pomenuto rješenje o određivanju privremene mjere kao i presuda Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine dostavljeni 03.11.2001. godine, dakle, poslije zaključenja kupoprodajnog ugovora između optuženog i M. Iz svega navedenog se zaključuje da kod optuženog R. u momentu samog zaključenja kupoprodajnog ugovora sa M. nije postojala namjera ili svijest da M. prevari, odnosno dovede u zabludu da sačine ugovor štetan po njih, odnosno njihovu imovinu, i sigurno je da u tom momentu optuženi R. nije znao da ½ stana nije u njegovom vlasništvu, nego da je u vlasništvu njegove ujne M. G.1. U konkretnom slučaju radi se o čisto građanskopravnom odnosu između R. i M., i ukoliko su M. u tom momentu oštećeni mogu u parničnom postupku ostvariti svoja prava oko naknade štete, a taj parnični postupak je već u toku kod Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i vodi se pod brojem P-Mal. 219/04.

Prigovarajući da je činjenično stanje u pobijanoj presudi pogrešno i nepotpuno utvrđeno branilac optuženog navodi da prvostepeni sud neke odlučne činjenice ili je

pogrešno utvrdio ili ih uopšte nije utvrdio. Pojašnjavajući takvu tvrdnju, branilac ističe da prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude nije poklonio vjeru iskazu svjedoka D. M., a kao razlog zbog čega to nije učinio, sud navodi da je svjedok bio upoznat da je predmetni stan bio u sporu. Upravo iz tog razloga prvostepeni sud je trebao izvesti pravilan zaključak da zbog toga nema krivice optuženog R. Da je svjedok M. u svojstvu advokata i punomoćnika D. R. rekao i upoznao R. da je predmetni stan u sporu, optuženi sigurno ne bi u tom slučaju zaključio kupoprodajni ugovor sa M. o kupoprodaji predmetnog stana.

Sud uopšte ne navodi i ne analizira činjenice da je predmetni kupoprodajni ugovor između optuženog R. i M. zaključen prije nego što su rješenje o privremenoj mjeri i presuda Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine dostavljeni advokatu M. i optuženom R. Advokat M. je rekao optuženom R. da ne postoje nikakve zakonske i pravne smetnje da R. zaključi ugovor o prodaji stana M.

Prigovarajući da je donošenjem pobijane presude povrijeđen krivični zakon na štetu optuženog, branilac optuženog ističe da djelo za koje se optuženi R. goni, i za koje je oglašen krivim pobijanom presudom, nije krivično djelo, te da postoje okolnosti koje isključuju krivičnu odgovornost optuženog, pošto predmetno krivično djelo može biti izvršeno samo sa direktnim umišljajem, a u konkretnom slučaju tog umišljaja kod optuženog nije bilo. Optuženi R. prilikom zaključivanja kupoprodajnog ugovora nije prikrio nikakve činjenice M. i time ih naveo da zakluče predmetni kupoprodajni ugovor na svoju štetu. Pri zaključenju navedenog kupoprodajnog ugovora bio je prisutan advokat D. M. a sa M. je bila prisutna njihov advokat S. R. koja je takođe stavila svoj službeni pečat na navedeni ugovor. Te činjenice govore da kod optuženog nije bilo direktnog umišljaja a niti namjere odnosno svijesti da izvrši djelo za koje je optužen.

Prigovarajući da je pobijanom presudom prvostepeni sud optuženom D. R. izrekao prestrogu krivičnu sankciju, branilac optuženog ističe da kazna zatvora u trajanju od 3 mjeseca koju je navedeni sud izrekao optuženom nije adekvatna stepenu krivične odgovornosti optuženog i stepenu društvene opasnosti počinjenog krivičnog djela. Pri odabiru vrste i visine krivične sankcije nije bilo mjesta da sud optuženom kao otežavajuću okolnost cijeni njegovu raniju osuđivanost. Nije sporno da je optuženi osuđivan presudom Apelacionog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj KŽ-52/04 od 18.05.2004. godine tako što mu je zbog krivičnog djela sprečavanja službenog lica u vršenju službene radnje iz člana 346 stav 2 KZ-a BD BiH izrečena uslovna osuda. Branilac ističe da je to krivično djelo za koje je optuženi pravosnažno osuđen učinjeno 02.06.2003. godine, dakle mnogo kasnije od izvršenja krivičnopravnih radnji za koje je optuženi oglašen krivim u pobijanoj presudi, tako da prvostepeni sud raniju osuđivanost optuženom nije mogao uzeti u obzir kao otežavajuću okolnost. Branilac smatra da bi se svrha kažnjavanja postigla i blažom kaznom od one koju je izrekao prvostepeni sud u pobijanoj presudi.

Prigovarajući na odluku o imovinskopravnom zahtjevu, branilac optuženog navodi da pobijanom presudom prvostepeni sud nije mogao o istom odlučivati iz razloga što nije na nesumnjiv način utvrđena visina imovinskopravnog zahtjeva te zbog toga što se u konkretnom slučaju radi o građanskopravnom odnosu između optuženog R. i oštećenih M. o kome se može odlučivati samo u parničnom postupku, a pogotovo o tome se nije moglo odlučivati jer je u toku parnični postupak za naknadu štete pokrenut

od strane oštećenih M. protiv optuženog R., koji se vodi kod Osnovnog suda BD BiH broj P-Mal. 219/04.

S obzirom na sve iznijete žalbene prigovore branilac optuženog predlaže da Apelacioni sud BD BiH njegovu žalbu uvaži, pobijanu presudu preinači tako da njegovog branjenika – optuženog D. R. oslobodi od optužbe, ili da pobijanu presudu preinači tako da optuženom izrekne blažu kaznu od one koja je izrečena pobijanom presudom ili da pobijanu presudu u cjelosti ukine i sam provede pretres u krivičnom predmetu protiv optuženog Ristića, te nakon toga donese presudu.

U odgovoru žalbu branioca optuženog, koji je Javno tužilaštvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Javno tužilaštvo) dalo podneskom Kt-350/02 od 31.01.2005. godine je navedeno da je žalba branioca optuženog neosnovana te je predloženo da se ista kao neosnovana odbije i prvostepena presuda u cjelosti potvrdi.

Na javnoj sjednici vijeća ovog suda održanoj 22.03.2005. godine, kojoj nije prisustvovao i pored urednog poziva optuženi D. R., branilac optuženog, advokat M. Z. je ostao u cjelosti pri navodima i prijedlozima iz žalbe koju je pismeno izjavio, a zamjenik javnog tužioca BD BiH, Iljo Klaić je ostao cjelosti pri navodima i prijedlogu iz pismenog odgovora na žalbu branioca optuženog, koji odgovor je Javno tužilaštvo dalo podneskom Kt-350/02 od 31.01.2005. godine.

Ovaj sud je u smislu člana 306 ZKP-a BD BiH ispitao prvostepenu presudu u onom dijelu u kom se pobija žalbom branioca optuženog D. R., advokata M. Z., pa je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Činjenično stanje navedeno u izreci pobijane presude je potpuno i pravilno utvrđeno. Isto je rezultat sveobuhvatne, pažljive i pravilne ocjene od strane prvostepenog suda, kako iznijete odbrane optuženog D. R. tako i dokaza koji su izvedeni na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom, tj. izjava svjedoka – oštećenih R. M. i M. M. te svjedoka S. R. i D. M., zatim pismene dokumentacije koja se nalazi u krivičnom spisu a u koju je prvostepeni sud izvršio uvid na glavnom pretresu, među kojom se nalazi: kupoprodajni ugovor zaključen između optuženog D. R. te oštećenih M. M. i R. M.; zapisnik Osnovnog suda Brčko broj P-58/01-I-4 od 17.10.2001. godine; rješenje Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj P-58/01-I-4 od 16.10.2001 godine; presuda Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj P-58/01-I-4 od 17.10.2001 godine; presuda Apelacionog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj Gž-18/2002 od 06.02.2002. godine; rješenje Apelacionog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj Gž-271/02 od 09.10.2002. godine; zaključak Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj I-24/99 od 11.06.2002. godine; fotokopija dnevnih naredbi i dostavnica vezano za parnične predmete. Na osnovu onih dokaza kojima je poklonio vjeru prvostepeni sud je utvrdio sve činjenice relevantne za pravilno i zakonito presuđenje u ovom krivičnom predmetu. Prvostepeni sud je dao opravdane i logički prihvatljive razloge zbog čega nije prihvatio pouzdanim iskaz svjedoka D. M. pa razloge tog suda kao opravdane u cjelosti prihvata i ovaj sud.

Uvidom u zapisnik sačinjen na glavnoj raspravi pred Osnovnim sudom u Brčkom 17.10.2001. godine u predmetu P-58/01-I-4 na kojoj je donijeta presuda, kojom se rješenje o nasljeđivanju Osnovnog suda Brčko broj O-221/2000 od 14.12.2000.

godine djelimično poništava u dijelu u kome je navedeno da se zaostavština ostavioca M. G. sina G. sastoji od imovine preko ½ stana ukupne površine 52,60 m² u objektu SP B. na uglu ul. ... br. ..., dok za drugu polovinu stana i u ostalom dijelu rješenje ostaje neizmjenjeno, bili su prisutni i tuženi D. R. i njegov punomoćnik D. M. Na toj raspravi je izvršen uvid u spis Osnovnog suda u Brčkom P-83/97-I u kome se nalazi presuda pod istim brojem od 05.03.1998. godine a koja je potvrđena presudom Okružnog suda u Bijeljini broj GŽ-367/98 od 05.02.1999. godine i presudom Vrhovnog suda Republike Srpske po reviziji broj 184/99 od 20.12.1999. godine, kojom je presudom utvrđeno da je tužiteljica M. G.1 suvlasnik na ½ predmetnog stana. Prema tome, optuženi D. R. je znao da je M. G.1 vlasnik ½ predmetnog stana, a što je utvrđeno pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Brčkom broj P-83/97-I od 05.03.1998. godine, koja se više nije mogla pobijati nijednim pravnim sredstvom, pa je i pored te činjenice kao prodavac dana 30.10.2001. godine zaključio kupoprodajni ugovor sa kupcima M. M. i R. M. kojim ugovorom im prodaje navedeni stan koji je ukupne površine 52,60 m². Iz izjava oštećenih proizilazi da im je stan prodat za 49.000,00 KM, a da im je optuženi prilikom prodaje pokazao rješenje o nasljeđivanju po kom je on kao testamentarni nasljednik u cjelosti naslijedio navedeni stan od svog ujaka M. G. Optuženi je znao da nije bio vlasnik cjelokupnog stana, odnosno znao je da je vlasnica polovine predmetnog stana M. G.1, pa je i pored te činjenice, u namjeri da sebi pribavi protivpravnu imovinsku korist, prikrivši navedene činjenice, nesaopštavajući ih kupcima pri zaključenju kupoprodajnog ugovora 30.10.2001. godine, te je kupce doveo u zabludu tako da su isti na svoju štetu zaključili pomenuti kupoprodajni ugovor, iz kog su pretrpjeli štetu od 24.500,00 KM pošto nisu, na osnovu kupoprodajnog ugovora, mogli postati vlasnici one polovine stana koja je bila vlasništvo M. G.1. Kasnije su kupci M. M. i R. M., u postupku izvršenja koji je pred Osnovnim sudom Brčko pokrenula vlasnik polovine stana M. G.1, radi iseljenja M. iz polovine stana, M. G.1 morali platiti 24.500,00 KM a koliko iznosi upravo polovina ugovorene kupoprodajne cijene za stan, po ugovoru koji je zaključen između optuženog D. R. kao prodavca i M. M. i R. M. kao kupaca.

S obzirom na sve navedeno provedeni dokazi ukazuju da je kod optuženog postojao umišljaj pri izvršenju predmetnog krivičnog djela prevare, tako da suprotna tvrdnja branioca optuženog nije osnovana. Ne isključuje postojanje umišljaja a niti odgovornosti optuženog za predmetno krivično djelo prevare činjenica da je advokat D. M. navodno pravno savjetovao optuženog odnosno istom rekao da nema smetnji da optuženi navedeni stan proda kupcima.

Kako ne stoji tvrdnja branioca optuženog da je iz razloga koje branilac navodi u žalbi činjenično stanje u pobijanoj presudi pogrešno i nepotpuno utvrđeno, to ovaj sud navedeni prigovor nije mogao uvažiti.

Isto tako ne stoji ni žalbeni prigovor da je izreka pobijane presude nerazumljiva i da ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama. Branilac optuženog ne iznosi u žalbi argumente na osnovu kojih bi ubijedio ovaj sud da je izreka presude nerazumljiva. Osim toga, prvostepeni sud je dao potpune, jasne i logički prihvatljive razloge o svim odlučnim činjenicama, koje u cjelosti prihvata i ovaj sud, tako da suprotna tvrdnja branioca optuženog nije opravdana. Zbog navedenog ovaj sud nije uvažio žalbeni prigovor branioca optuženog da je iz razloga koje branilac opisuje u žalbi učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297 stav 1 tačka j) ZKP-a BD BiH.

Na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud je pravilno primjenio krivični zakon kada je radnje optuženog D. R. činjenično opisane u izreci pobijane presude pravno ocijenio kao krivično djelo prevare iz člana 288 stav 1 KZ BD BiH („Službeni glasnik Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 10/2003) te kada je opravdano utvrdivši da je optuženi i krivično odgovoran za navedeno krivično djelo, istog za to djelo oglasio krivim te mu izrekao krivičnu sankciju. Zbog navedenog, ovaj sud nije uvažio žalbeni prigovor branioca optuženog da je pobijanom presudom povrijeđen krivični zakon na štetu optuženog.

Za krivično djelo prevare iz člana 288 stav 1 Krivičnog zakona Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine je propisano kažnjavanja počinioca tog krivičnog djela kaznom zatvora do tri godine. Pravilno je prvostepeni sud imajući u vidu prirodu i konkretnu težinu učinjenog krivičnog djela te njegove posljedice, zatim stepen krivične odgovornosti optuženog, izvršio izbor krivične sankcije po vrsti i mjeri kada je optuženog za predmetno krivično djelo osudio na kaznu zatvora u trajanju od 3 mjeseca, koja kazna je i po ocjeni ovog suda neophodna da bi se postigla potrebna krivičnopravna zaštita, odnosno svrha kažnjavanja propisana u članu 42 KZ BD BiH. Blažom vrstom krivične sankcije ili manjom mjerom kazne zatvora ne bi se mogla ostvariti pomenuta svrha kažnjavanja, tako da ovaj sud iz navedenih razloga nije uvažio žalbeni prigovor branioca optuženog kojim prigovara da je pobijanom presudom izrečena prestroga krivična sankcija njegovom branjeniku.

Zbog učinjenog krivičnog djela prevare, za koje je optuženi D. R. oglašen krivim pobijanom presudom, na osnovu izjava oštećenih M. M. i R. M., kojima je opravdano prvostepeni sud poklonio vjeru, utvrđeno je da su oni zbog prevarnih radnji optuženog pretrpjeli štetu u iznosu od 24.500,00 KM, pa su u tom iznosu prema optuženom na glavnom pretresu postavili imovinskopravni zahtjev (oštetni zahtjev). Zbog toga je pravilno prvostepeni sud odlučio o postavljenom imovinskopravnom zahtjevu oštećenih, kada je optuženog na osnovu člana 198 stav 3 ZKP-a BD BiH obavezao da na ime imovinskopravnog zahtjeva isplati iznos od 24.500,00 KM M. M. i R., u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude. Činjenicama koje branilac optuženog navodi u žalbi nije dovedena u pitanje pravilnost odluke prvostepenog suda o imovinskopravnom zahtjevu.

Kako ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija žalbom branioca optuženog D. R., advokata M. Z., to je ovaj sud shodno odredbama člana 313 Zakona o krivičnom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine donio presudu kojom je žalbu branioca optuženog odbio kao neosnovanu i potvrdio prvostepenu presudu.

ZAPISNIČAR

Tanja Šakić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Josipa Lucić